

SPIS RZECZY

Repetitorium z człowieka (<i>Joanna Tokarska-Bakir</i>)	5
<i>Infotainment</i>	9
Starzenie się doświadczenia i obłudna teodycea	12
Zagadnienie nawyków	15
Klasyfikacje	17
Przedmowa	23
Rozdział 1. Wizje antropologii	25
Antropologia i etnologia	26
Koncepcja „czterech dziedzin wiedzy”	27
Teoria i etnografia.	31
Paradygmaty antropologii.	34
Pojęcie paradygmatu	35
Perspektywy diachroniczne, synchroniczne i interakcyjne	36
Społeczeństwo i kultura	40
Wizje historii antropologii	42
Podsumowanie	44
Sugerowane lektury	45
Rozdział 2. Prekursorzy antropologii	46
Prawo natury i umowa społeczna.	47
Wiek XVII.	47
Wiek XVIII	50
Oświeceniowe definicje natury ludzkiej	51
Dzике dzieci	52
Orang-Outang	52
Wyobrażenia „dzikusa”	55
Myśl socjologiczna i antropologiczna	58
Tradycja socjologiczna	58

Monogeneza i poligeneza	60
Podsumowanie	63
Sugerowane lektury	64
Rozdział 3. Podejścia ewolucjonistyczne	65
Tradycja antropologiczna i biologiczna	66
Ewolucjonizm unilinearny	69
Maine, Lubbock i Morgan.	70
Matrylinearność kontra patrylinearność	72
Teorie „totemizmu”	76
Początki religii w ujęciu Tylora i Frazera	80
Ewolucjonizm uniwersalny	84
Childe	85
White	86
Ewolucjonizm multilinearny i ekologia kulturowa	88
Steward	88
Murdock	89
Neodarwinizm	91
Socjobiologia	91
Rewolucja symboliczna?	94
Aktualne nurty ewolucjonistyczne	96
Podsumowanie	97
Sugerowane lektury	98
Rozdział 4. Dyfuzjonizm i teorie areалу kulturowego	99
Filologia, Müller i Bastian	100
Tradycja filologiczna. Dyfuzjonizm przed dyfuzjonistami?	100
Dyfuzjonizm właściwy	103
Dyfuzjonizm niemiecko-austriacki	103
Dyfuzjonizm brytyjski.	108
Dyfuzjonizm dziś?.	110
Koncepcje regionalne i koncepcje areалу kulturowego	111
Teoria areálu kulturowego w antropologii amerykańskiej	112
Porównanie regionalne, tradycje narodowe i tradycje regionalne	116
Podsumowanie	120
Sugerowane lektury	121
Rozdział 5. Funkcjonalizm i funkcjonalizm strukturalny	123
Prekursorzy funkcjonalizmu i analogia organiczna	124
Socjologia Durkheima	127
Funkcjonalizm Malinowskiego	131
Funkcjonalizm a praca terenowa	132

Naukowa teoria kultury?	135
Funkcjonalizm strukturalny Radcliffe'a-Browna	138
Przyrodnicza nauka o społeczeństwie?	139
Funkcja, struktura i forma strukturalna	141
Struktura semantyczna czy struktura społeczna?	143
Dwie teorie totemizmu	146
Oddziaływanie Malinowskiego i Radcliffe'a-Browna	149
Podsumowanie	152
Sugerowane lektury	153
Rozdział 6. Podejścia akcjonistyczne, procesualne i marksistowskie	155
Podejścia akcjonistyczne i procesualne	157
Prekursorzy w socjologii	157
Prekursorzy w antropologii	160
Transakcjonizm	161
Szkola manchesterska	163
Podejścia marksistowskie	168
Główne pojęcia antropologii marksistowskiej	169
Marksizm strukturalny Godeliera	172
Marksizm „ziemi i pracy” Meillassoux	174
Ekonomia polityczna i teoria globalizacji.	176
Trzy dyskusje etnograficzne	178
Friedman kontra Leach. Ekonomia polityczna Kaczinów	178
Wilmsen kontra Lee. Historia i etnografia pustyni Kalahari	182
Obeyesekere kontra Sahlins. Śmierć kapitana Cooka.	184
Podsumowanie	186
Sugerowane lektury	187
Rozdział 7. Od relatywizmu do kognitywistyki	189
Boas i powstanie relatywizmu kulturowego	191
Kultura i osobowość	194
Myślenie pierwotne?	200
Antyrelatywizm Lévy-Bruhla	200
Relatywizm językowy Whorfa	204
Krytyka koncepcji Whorfa	207
Dyskusja o racjonalności	209
W stronę kognitywistyki	212
Semantyka strukturalna	212
Antropologia kognitywna	214
Etnonauka	219
Podsumowanie	222
Sugerowane lektury	223

Rozdział 8. Strukturalizm. Od językoznawstwa do antropologii	225
De Saussure i językoznawstwo strukturalne	226
De Saussure	227
Podstawowe pojęcia językoznawstwa de Saussure'a	228
Szkoła praska	230
Lévi-Strauss i antropologia strukturalna	232
Strukturalizm, wzór oraz idee	236
Elementarne struktury pokrewieństwa	237
Trójkąt kulinarny	241
Mit Edypa	244
Strukturalizm i tradycje narodowe w antropologii	249
Podsumowanie	252
Sugerowane lektury	253
Rozdział 9. Poststrukturaliści, feministki i (inni) niezależni badacze	255
Poststrukturalizm i antropologia	257
Derrida, Lacan i Althusser.	257
Teoria praktyki Bourdieu	260
Teoria wiedzy i władzy Foucaulta.	263
Feminizm w antropologii	265
Od badań nad płcią kulturową do antropologii feministycznej	266
Płeć kulturowa jako konstrukcja symboliczna	269
Płeć kulturowa jako złożony zbiór relacji społecznych	270
Wpisanie w ciało	272
Dwoje niezależnych eklektyków	274
Struktura i konflikt. Bateson o charakterze narodowym	274
Struktura i działanie. Douglas o siatce i grupie	278
Podsumowanie	284
Sugerowane lektury	285
Rozdział 10. Podejścia interpretacyjne i postmodernistyczne	287
Interpretacyjne podejście Evansa-Pritcharda	289
Interpretacjonizm Geertza	295
Antropologia w niespokojnych czasach	298
Refleksyjność i refleksywizm	299
Orientalizm, okcydentalizm i globalizacja	303
Postmodernizm i antropologia postmodernistyczna	306
Powrót do relatywizmu	307
„Pisanie kultury”	308
Problemy z postmodernizmem	314
Podejścia mieszane. W kierunku kompromisu?	317

Podsumowanie	320
Sugerowane lektury	322
Rozdział 11. Wnioski	324
Tradycje narodowe a przyszłość teorii antropologicznej	324
Dalsze rozważania o historii antropologii	328
Podsumowanie	331
Słownik terminów	335
Indeks	362
Spis tabel	400
Spis rysunków	401